

INSTITUȚII IMPLICATE ÎN PROTECȚIA VICTIMELOR VIOLENȚEI DOMESTICE

Violența domestică este un fenomen care necesită atât o abordare interinstituțională, dar și implicarea comunității și a societății civile. Pentru furnizarea unor servicii sociale eficiente în acest domeniu, autoritățile locale trebuie să colaboreze cu structurile teritoriale ale Ministerului Muncii și Justiției Sociale, Ministerului Afacerilor Interne, Ministerului Dezvoltării Regionale și Administrației Publice, Ministerului Educației Naționale, cu Serviciul de Probațiune din cadrul tribunalelor și cu organizațiile nonguvernamentale care desfășoară activități specializate în domeniu.

A. Instituții/ autorități publice centrale cu atribuții în prevenirea și combaterea violenței în familie:

- Ministerului Muncii și Justiției Sociale este autoritatea publică centrală care elaborează politica de asistență socială și promovează drepturile victimelor violenței domestice. Instituția, prin structurile sale specializate de la nivel central și teritorial, elaborează și aplică măsuri speciale, inclusiv de integrare pe piața muncii a victimelor.
- La propunerea Ministerului Muncii și Justiției Sociale și a Ministerului Afacerilor Interne, ministerele și celelalte organe centrale de specialitate ale administrației publice au responsabilitatea elaborării unei strategii la nivel național pentru prevenirea și combaterea fenomenului violenței domestice, inclusiv a unui mecanism intern de coordonare și monitorizare a activităților întreprinse, care se aprobă prin hotărâre a Guvernului.
- Ministerele și celelalte organe centrale de specialitate ale administrației publice, prin structurile lor teritoriale, desemnează personalul cu atribuții în domeniul prevenirii și combaterii violenței domestice.
- Ministerul Educației Naționale realizează, cu sprijinul celorlalte ministere implicate și în colaborare cu organizațiile neguvernamentale cu activitate în domeniu, programe educative pentru părinți și copii, în vederea prevenirii violenței domestice.
- Serviciul de probațiune din cadrul tribunalului, în colaborare cu organizațiile neguvernamentale care desfășoară activități specifice în domeniu sau cu specialiști, desfășoară activități de reinserție socială infractorilor condamnați pentru infracțiuni de violență în familie.

B. Autorități ale administrației publice locale

Pentru realizarea efectivă a rolului lor, autoritățile administrației publice locale au obligația să ia următoarele măsuri specifice:

- Să includă problematica prevenirii și combaterii violenței domestice în strategiile și programele de dezvoltare regională, județeană și locală;
- Să acorde sprijinul logistic, informațional și material compartimentelor cu atribuții în prevenirea și combaterea violenței domestice;

- Să înființeze, direct sau în parteneriat, unități de prevenire și combatere a violenței domestice și să susțină funcționarea acestora;
- Să dezvolte programe de prevenire și combatere a violenței domestice;
- Să sprijine accesul agresorilor familiari la consiliere psihologică, psihoterapie, tratamente psihiatrice, de dezintoxicare și dezalcoolizare;
- Să elaboreze și să implementeze proiecte în domeniul prevenirii și combaterii violenței domestice;
- Să își prevadă în bugetul anual sume pentru susținerea serviciilor sociale și a altor măsuri de asistență socială pentru prevenirea și combaterea violenței domestice;
- Să suporte, din bugetul local, în cazurile sociale grave, cheltuielile cu întocmirea actelor juridice, precum și pentru obținerea certificatelor medico-legale pentru victimele violenței domestice;
- Să colaboreze la implementarea unui sistem de înregistrare, raportare și management al cazurilor de violență domestică.

Autoritățile administrației publice locale desemnează personalul specializat să implementeze sistemul de înregistrare, raportare și management al cazurilor de violență domestică. Primarii și consiliile locale vor colabora cu organizațiile de cult, organizațiile neguvernamentale, precum și cu oricare alte persoane juridice și fizice implicate în acțiuni caritabile, acordându-le sprijinul necesar în vederea îndeplinirii acestor obligații.

- Serviciul Public de Asistență Socială (SPAS), principalul furnizor de servicii sociale la nivel local, sarcina acestuia fiind cea de depistare timpurie a situațiilor de risc care pot determina separarea copilului de părinții săi, precum și pentru prevenirea comportamentelor abuzive ale părinților și a violenței în familie. În cazul în care acesta nu are capacitatea de a oferi în totalitate pachetul de servicii necesare pentru soluționarea problemei persoanei aflate în situații de risc/vulnerabilitate, atunci SPAS poate încheia convenții de parteneriat și contracte de acordare a serviciilor sociale cu furnizori de servicii acreditați. De asemenea în situația în care SPAS nu poate furniza servicii sociale în situații de urgență, precum violența domestică, acestea vor fi preluate de serviciul public de asistență socială județean, respective filială județeană a Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului (DGASPC) și Direcția Generală de Asistență Socială a Municipiului București.
- Furnizori de servicii privați acreditați (ONG-uri, fundații), reprezentând o alternativă la serviciile primare în sistemul de stat.
- Poliția are un rol important în stoparea mecanismelor sociale de perpetuare a violenței în familie. Polițiștii pot identifica diverse situații de risc și pot informa asistentul social, facilitând astfel intervenția specializată timpurie în caz de producere a violenței;
- Personalul medical din comunitate poate identifica, în timpul consultațiilor la cabinet sau al vizitelor la domiciliu, diverse probleme cu potențial de risc cu care se confruntă familiile și copiii acestora. Pe de o parte, aceștia pot informa instituțiile abilitate de existența unei situații de violență în familie, iar pe de alta parte pot deveni o sursă de informații pentru familiile respective, îndrumându-le spre organismele la care

se pot adresa, atunci când au nevoie de sprijin sau pentru a preveni producerea violenței;

- Profesorii pot constitui, la rândul lor, o bună sursă în prevenirea violenței asupra copilului și în familie și în furnizarea de informații familiilor care se confruntă cu situații de risc;
- Preotul poate acorda ajutor familiilor din comunitate și poate disemina informații cu privire la cauzele de producere a violenței în familie și consecințele acesteia. De asemenea, preoții pot informa asistenții sociali cu privire la existența unor factori de risc care pot contribui la dezvoltarea violenței domestice. Dacă fiind influența deosebită asupra comunității, preotul are posibilitatea de a transmite informația, de a oferi resurse informaționale privind comportamentele de risc și serviciile de suport pentru copii și adulții abuzați.
- Membrii comunității pot informa, pe de o parte, asistenții sociali cu privire la existența unor factori de risc în producerea violenței domestice, iar pe de altă parte se pot constitui în grupuri de suport pentru a sprijini demersurile întreprinse de diverși profesioniști.